

VID

Studieplan for videreutdanning i Pastoral lederutvikling

30 studiepoeng

Programme Description for Continuing Education in Pastoral leadership training

30 ECTS

**Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag
Faculty of Theology, Diaconia and Leadership Studies**

VID Oslo

Godkjent Klikk her for å skrive inn en dato. av Utdanningsutvalget

Approved Klikk her for å skrive inn en dato. by The Education Committee

Innhold

Innhold	2
1. Presentasjon av studiet	1
2. Målgruppe og opptakskrav	1
3. Læringsutbytte.....	2
4. Arbeids- og undervisningsformer	3
5. Internasjonalisering	3
6. Vurderingsformer.....	3
7. Studiets oppbygning	4
Emnebeskrivelser.....	4
Pastoralteologi, ekklesiologi og ledelse.....	5
Pastoral theology, ecclesiology and leadership	5
Innhold	5
Vurderingsordning	6
Presten som verdibevisst og relasjonell leder	8
The pastor as values-conscious and relational leader	8
Innhold	8
Vurderingsordning	9
Presten som leder av strategi og utvikling	11
The pastor as leader of strategy and development	11
Innhold	11
Vurderingsordning	12

1. Presentasjon av studiet

Pastoral lederutvikling (PLU) tar utgangspunkt i prestens ansvar som strategisk og åndelig leder i og av menigheten. PLU gir perspektiver på pastorale lederroller og hvordan disse utfoldes i praksis ved å ta opp relevante perspektiver i pastoralteologi og ekklesiologi samt organisasjons- og ledelsesfaglige perspektiver med vekt på verdier, endring og ledelse i praksis. Studiet tematiserer endringsprosessene i folkekirken.

Ledelse er det gjennomgående temaet i hele emnet, som utrunder prester og proster med økt innsikt i egen lederrolle. PLU bygger på forståelsen av ledelse som et komplekst personlig og organisatorisk fenomen hvor det legges til rette for at studentene skal utvikle sin fortolknings-, refleksjons- og handlingskompetanse.

PLU har som mål å styrke og utvikle prestene som utøvere av strategisk og åndelig ledelse. Utdanningen skal bidra til personlig og faglig vekst samt gi økt innsikt og trygghet i den pastorale lederrollen. Studiet retter seg mot menighetsprester som ønsker å utvikle ledelseskompetanse, inkludert proster og sokneprester med formalisert

ledelsesansvar. Kunnskapsutviklingen i studiet skjer gjennom innsikter fra nyere forskning, deltakernes praksiserfaringer samt felles og individuell refleksjon. Det teoretiske tilfanget sammenholder et verdibasert og praksisorientert perspektiv på ledelse med teori som er særlig relevant for kirke og menighet som ekklesiologisk kontekst.

Studiet tar for seg ledelse som forvaltning av verdier og ordninger. Samtidig forstås ledelse som en personlig preget praksis. Ut over studiets vektlegging av prestens rolle og identitet, har PLU en tydelig vekt på kontekster som rammer inn pastoral ledelse. Innretningen i studiet er derfor også mot samhandling og teologiske og organisatoriske perspektiver på ledelse i folkekirkekonteksten. Særlig oppmerksomhet vies sammenhenger mellom ledelsespraksis, egen tro og identitet, og det å utøve ledelse i endringsprosesser i kirke og samfunn. Refleksjonen over ekklesiologi og presterolle vil, i tillegg til generelle og overordnede problemstillinger, også bli knyttet til refleksjon over egen praksis og lederatferd i møte med andre. Studentene arbeider med ulike fokusområder for pastoral ledelse, eksempelvis samarbeid om gudstjeneste, forkynnelse, menighetsrådsarbeidet, samarbeidet i staben og med frivillige. Emnet har en innretning mot samhandling både med ansatte og frivillige. Studentene lærer å bruke konkrete verktøy og metodikker for samhandling og kommunikasjon. PLUs vitenskapsområde er organisasjon- og ledelsesfag samt de teologiske disiplinene ekklesiologi og pastorallære.

2. Målgruppe og opptakskrav

Kurset er egnet som fordypning i ledelse for sokneprester og proster i Den norske kirke, men også for prester i andre stillinger i Den norske kirke som vil utvikle ledelseskompetanse.

Nøkkelinformasjon om studiet

ISCED:

Studieprogramkode:

Antall studiepoeng: 30

Kvalifikasjonsnivå:

Videreutdanning

Grad etter avsluttet studium:

Undervisningsspråk: Norsk

Organisering av studiet: 33%

studiebelastning

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: timer/uker

Fastsatt studietid: 1,5 år

Studieåret starter: Vår

Undervisningssted: Oslo

Studiet er åpent for ordinerte prester med minimum to års praksis fra kirkelig tjeneste som prest. PLU kan søkes innpasset i master i praktisk teologi og i master i verdibasert ledelse.

3. Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsene er lagt på 2. syklus i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Etter fullført studium skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Kandidaten

- har inngående kunnskap om pastoralteologi samt ekklesiologiske og organisatoriske rammer for utforming av pastorale lederroller
- har avansert kunnskap om verdibasert og relasjonell ledelse i menigheten
- har kunnskap om strategiarbeid, endringsledelse og utvikling av kirkelig organisasjonskultur i samspill med ansatte, frivillige og menighetsråd

Ferdigheter

Kandidaten

- kan reflektere over egen lederrolle som prest i lys av sentrale ledelsesteorier, og forventninger til presten som strategisk og åndelig leder
- kan reflektere kritisk over sammenhenger mellom egen bakgrunn, personlighet, tro, relasjoner og kontekst
- kan anvende metoder i etisk refleksjon i møte med relevante yrkesetiske og pastorale problemstillinger, inkludert makt og kjønn, og refleksjon rundt beslutningsprosesser
- kan anvende dialogiske verktøy for god kommunikasjon som bidrar til god samhandling og motivasjon
- kan analysere konkrete ledelsesutfordringer og organisatoriske problemstillinger i lys av emnets teoretiske perspektiver
- kan lede utviklingsprosesser i menigheten og gjøre bruk av relevante metodikker

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan reflektere over lederoppgaver i kirken, med vekt på arbeidet med gudstjenester, kirken som kunnskaps- og lokalsamfunnsorganisasjon samt samsillet mellom råd og utvalg, og mellom ansatte og frivillige
- kan kritisk anvende ulike teorier i organisasjons- og ledelsesfaget i egen hverdag som pastoral leder
- kan redegjøre for emnets teoretiske perspektiver og anvende faglige begreper og verktøy i skriftlig fremstilling på en selvstendig måte
- kan reflektere over og gjøre bruk av relasjonsledelse i samhandling med ansatte, menighetsråd og frivillige

4. Arbeids- og undervisningsformer

VID forstår læring som en aktiv sammensatt prosess der læring skjer både individuelt og i samhandling med andre. Studentene ansees som ressurspersoner og medansvarlige aktører som deltar aktivt i læringsfellesskapet og tar ansvar for egen læring og læringsmiljøet i studentgruppen. Hvert emne på 10 studiepoeng har en forventet arbeidsinnsats tilsvarende 270 timer. Undervisningen er variert og inneholder studentaktive undervisnings- og læringsformer gjennom forelesninger på campus og på nett, seminarer, egne fremlegg/presentasjoner, gruppearbeid, skriftlige innleveringer og selvstudium. Mellom undervisningsukene arbeider studentene med skriftlige arbeidskrav i den digitale læringsplattformen. Alle arbeidskrav må være bestått før man kan gå opp til eksamen.

De tre emnene tilbys over tre semestre. Hvert emne på 10 studiepoeng inkluderer arbeidskrav og eksamen. I alle tre emnene brukes faste basisgrupper som tidvis har gruppeveileder og tidvis arbeider på egen hånd. En arbeidsmetodikk som nyttiggjøres i alle tre emnene, er etisk refleksjonsveiledning som plattform for beslutninger, dilemmaer og oppøving av etisk sensitivitet. Det kreves at studenten forbereder seg til kurssamlinger gjennom lesning av pensum, og ved å utarbeide ulike typer individuelle oppgaver og gruppeoppgaver, eksempelvis litteraturnotat og refleksjonsnotat med beskrivelse av spesifikke ledelsesutfordringer. Disse vil danne grunnlag for felles refleksjon under kurssamlingene.

Studiet tilbys på deltid og bruker derfor læringsformer som innbefatter fleksibel læring. Dette inkluderer bruk av digitale og nettbaserte verktøy. Studentene får en forståelse av muligheter og begrensninger av digitale verktøy i lederpraksis og i forskning. Studentaktive oppgaver, også mellom samlingsukene, er representert i flere av emnene.

5. Internasjonalisering

Studiet integrerer en internasjonal forståelse av pastoral og kirkelig ledelse gjennom pensum og undervisningstemaer. Dialog med det internasjonale kunnskapsfeltet studieprogrammet relaterer seg til, skjer i form av litteratur og aktuell tematikk. Internasjonale gjestelærere og studenter i studiet bidrar til å sikre internasjonal aktualitet, oppdatert kunnskap og pensum på aktuelle fagfelt. Det gir også mulighet for bruk av blant annet engelsk som undervisningsspråk og fagterminologi.

6. Vurderingsformer

Vurderingsformene gjengis under i hvert enkelte emne. Det vektlegges at vurderingsformene bygger på studentenes arbeid i det enkelte emne. Det avlegges skriftlig hjemmeeksamen i de to første emnene, og en prosjektoppgave i det tredje emnet. Vurderingsuttrykket i de ulike emnene er bestått/ikke bestått.

7. Studiets oppbygning

Studiet har tre emner. Ett emne går hvert av de tre semestrene med følgende progresjon:

Pastoral lederutvikling				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/S/V*
	Pastoralteologi, ekklesiologi og ledelse	10	Vår	O
	Presten som verdibevisst og relasjonell leder	10	Høst	O
	Presten som leder av strategi og utvikling	10	Vår	O

*O=obligatorisk emne, S=semi-obligatorisk emne, V=valgemne

Emnebeskrivelser

Pastoralteologi, ekklesiologi og ledelse

Pastoral theology, ecclesiology and leadership

Innhold

Emnet tar for seg presten som pastoral leder. Prestetjenestens særpreg belyses fra ulike perspektiver med vekt på pastoralteologi, profesjonsteori og ledelsesfaglige innsikter. Studentene skal få økt innsikt i egen rolle og identitet som prest og reflektere omkring sammenhenger mellom egen bakgrunn, personlighet, tro, relasjoner og kontekst. Videre setter emnet pastoral ledelse inn i ulike kontekster som forskjellige ekklesiologiske retninger, ulike tradisjoner innenfor kristen spiritualitet og Den norske kirke som moderne verdibasert arbeidsorganisasjon.

Hovedtemaer:

- Presten som pastoral leder
- Prestetjenesten som profesjon
- Gudstjenesteledelse
- Ekklesiologi
- Ledelse og styring i kirken som verdibasert og demokratisk arbeidsorganisasjon

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Studenten

- har avansert kunnskap om ulike retninger innenfor pastoralteologi og ekklesiologi
- har inngående kunnskap om ledelse og styring i Den norske kirke
- har kunnskap om perspektiver på prestetjenesten som profesjon

Ferdigheter:

Studenten

- kan reflektere over egen rolle som leder og sammenhenger mellom egen bakgrunn, personlighet, tro, relasjoner og kontekst
- kan anvende kunnskap om ekklesiologiske og organisatoriske rammer i utforming av sine lederroller
- kan analysere sammenhenger mellom pastorallære og gudstjenesteledelse

Emnekode:

Antall studiepoeng: 10

Tilbys som enkeltemne: Nei

Emnestatus: Obligatorisk

Studienivå: Høyere grad

Plassering i studieløpet

Heltid: Ikke aktuelt

Deltid: 1. studieår

Undervisningsspråk: Norsk

Undervisningssted: Oslo

Undervisningstermin: Vår

Obligatorisk undervisning: Ja

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: 0 timer/uker

Undervisningsomfang:

15 timer

Omfang annet lærerstyrt arbeid:

15 timer

Omfang studentstyrt arbeid:

240 timer

Totalt antall studentarbeidstimer:

270 timer

Progresjonskrav:

Generell kompetanse:

Studenten

- kan forstå og analysere sammenhenger mellom ekklesiologi og organisering
- kan analysere og anvende ledelsesteorier på ulike områder i menigheten
- kan kritisk anvende og formidle oppdatert fagstoff om pastoral ledelse i den norske kirkekonteksten

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Presentasjon i faglig forum på digital plattform

Obligatoriske aktiviteter

- 80% fremmøte
- Notat om egne læringsmål
- Selvpresentasjon på digital plattform
- Refleksjonsnotat om pastoral ledelse på 1000 ord (+/- 10%)

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Hjemmeeksamen	5 dager	Bestått/ikke bestått

Utfyllende informasjon om vurdering/eksamen

Omfanget av hjemmeeksamen er 2500 ord +/- 10%. Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Pensum

Akerø, Hans Arne: Veileder i hellighetssonen. En presentasjon av M. Josuttis pastoralteologi i Hougsnæs, Marit Halvorsen (red.) *Kirken, lekfolket og presteskaperet*. Oslo 1999, ss. 119-133 (14s)

Carroll, J.W. (2011). *As One With Authority: Reflective Leadership in Ministry*. (2. utg). Cascade Books. S. 1-90 (91s).

Dietrich, S., Elstad, H., Fagerli, B. & Haanes, V. (2015) *Kirke nå. Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke*. Oslo: Verbum forlag. S. 11-74, 135-168 (116s)

Engedal, L. G. (2008). Meningsfull tjeneste - belastende arbeid: En undersøkelse av slitasjefaktorer i norske menighetsprestens arbeid. *Halvårsskrift for Praktisk Teologi*, 25(1), 3-16. (15 s)

Jenkins, M. (2014). Religious leadership. In B. J. Miller-McLemore (Ed.), *The Wiley Blackwell Companion to Practical Theology* (pp. 308-317). Malden, Oxford, Chichester: Wiley Blackwell. (11s)

Lathrop, G.W. (2011). *The Pastor: A Spirituality*. Fortress Press. (134s)

Mestad, K. M. E. (2021). *The Pastoral Practice of Conducting Sunday Services: A Qualitative Study of Seven Pastors in the Church of Norway* [PhD]. VID Specialized University. s. 218-302 (84s)

- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken (17-28). *Halvårsskrift for Praktisk Teologi*, 26(2). (12s)
- Saxegaard, F. (2020). Pastoralteologi: Status og stifinning. *Tidsskrift for Praktisk Teologi*, 37(1), 90-102. (13s)
- Sirris, Stephen. (2019). The pastors' dilemma" revisited. Religious managers connecting the spiritual and organizational realms through conceptual work. *Journal of Management, Spirituality and Religion*, 16(3), 290-313. (15s)
- Sirris, S. (2018). Generalistledelse fremfor fagledelse i Den norske kirke? Forventninger til prosters kompetanse i ledelsen av preste-tjenesten. *Teologisk tidsskrift*, 27, p. 25 – 45. (21s)
- Sirris, S. og Askeland, H. (2021). *Kirkelig organisering og ledelse. Et verdibasert og praksisorientert perspektiv*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (260 s)
- Ward, P. (2001). *Liquid church*. Baker Books. (128s)

Presten som verdibevisst og relasjonell leder

The pastor as values-conscious and relational leader

Innhold

Emnet skal gi innsikt i verdibasert ledelse og relasjonsledelse i menigheten. Studentene skal forstå hvordan kirken best løser sine oppgaver, og se dette i lys av hvordan organisasjoner fungerer som sosiale og verdibaserte systemer. Emnet tar for seg ledelse og relasjoner i samspill mellom styringsorganer, ledere, lønnede medarbeidere og frivillige. Emnet bidrar til å styrke studentenes kommunikative ferdigheter gjennom praktiske øvelser. Verdibevissthet tematiseres gjennom trening på etisk refleksjon i grupper. Relasjonell ledelse forstås som en pågående prosess av å skape mening i egen lederpraksis og overfor andre.

Hovedtemaer:

- Verdibasert ledelse
- Relasjonsledelse
- Etisk refleksjonsveiledning
- Dialogtrening og kommunikasjon
- Profesjon, kompetanse, kjønn og makt

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Studenten

- har avansert oversikt over hovedperspektiver innenfor sentrale ledelsesteorier med relevans for pastoral ledelse
- har inngående kunnskap om hvordan organisasjoners verdigrunnlag preger utøvelse av ledelse
- har kunnskap om metoder i etisk refleksjonsveiledning og beslutningsprosesser

Ferdigheter:

Studenten

- kan anvende relevant kunnskap i forståelse og tolkning av eget arbeid som pastoral leder
- kan anvende verktøy og strategier for å bidra til god kommunikasjon, motivasjon og relasjonsbygging

Emnekode:

Antall studiepoeng: 10

Tilbys som enkeltemne: Nei

Emnestatus: Obligatorisk

Studienivå: Høyere grad

Plassering i studieløpet

Heltid: Ikke aktuelt

Deltid: 1. studieår

Undervisningsspråk: Norsk

Undervisningssted: Oslo

Undervisningstermin: Høst

Obligatorisk undervisning: Ja

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: 0 timer/uker

Undervisningsomfang:

15 timer

Omfang annet lærerstyrt arbeid:

15 timer

Omfang studentstyrt arbeid:

240 timer

Totalt antall studentarbeidstimer:

270 timer

Progresjonskrav:

- kan presisere verdikonflikter i ulike praksissituasjoner og reflektere over relevante handlingsalternativer
- kan reflektere over yrkesetiske problemstillinger

Generell kompetanse:

Studenten

- kan kommunisere faglige problemstillinger, synspunkter og erfaringer med andre og bidra til utvikling av god praksis
- kan reflektere over særlige lederoppgaver i kirken samspill mellom rådsmedlemmer, ansatte og frivillige
- kan lede beslutningsprosesser i verdimessig og etisk perspektiv
- kan skaffe seg ny selvinnsikt, både gjennom individuelt arbeid og i samspill med andre
- kan utøve skjønnsmessig god faglig ledelse

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Refleksjonsoppgaver
- Gruppearbeid med case fra organisatorisk lederpraksis relatert til emnet

Obligatoriske aktiviteter

- 80% fremmøte
- Refleksjonsnotat over respons på grunnlag av å ha blitt observert på en arena hvor man utøver ledelse, 1000 ord +/- 10 %)
- Beskrivelse av case til etisk refleksjonsveiledning samt respons på andres case

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Hjemmeeksamen	5 dager	Bestått/ikke bestått

Utfyllende informasjon om vurdering/eksamen

Omfanget av hjemmeeksamen er 2500 ord +/- 10%. Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Pensum

Busch, T. (2012). *Verdibasert ledelse i offentlige profesjoner*. Universitetsforlaget (185s).

Austnaberg, H. (2017). «Alle støtter trusopplæringa.» Tverrfagleg samarbeid mellom prestar og undervisningstilsette i utvikling av trusopplæringa. *Prismet*, 68(3), 211-229. (28s)

Austnaberg, H., Kessel T. B., & Mestad, K.M.E. (2021). Presten si intenderte og sjølvopplevde rolle i trusopplæringa. *Tidsskrift for Praktisk Teologi*, 38(1), 37-52 (15 s)

- Kessel, T. B., Austnaberg, H., & Mestad, K. M. E. (2021). Presterollen i trosopplæringen i Den norske kirke. Forventninger fra undervisningsmedarbeidere og menighetsrådsledere. *Tidsskrift for Praktisk Teologi*, 38(1), 53-69 (16 s)
- Sirris, S. (2018). Å arbeide med verdier i kirken. Etisk refleksjonsveiledning og verdibevisthet i religiøse organisasjoner. [Working with values in church. Supervision in ethical reflection and value-consciousness in religious organizations.] *Scandinavian Journal for Leadership & Theology*, 1-22. (22s)
- Spurkeland, J. (2019). *Relasjonsledelse*. Universitetsforlaget. (200 s)
- Tangen, K. I. (2019). Servant leadership and power. An introductory theological analysis. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 6 (30 s.)
- Uhl-Bien, M. (2006). Relational leadership theory: Exploring the social processes of leadership and organizing. *Leadership, gender, and organization*, 75-108 (34s).
- Zhu, Y., & Akhtar, S. (2014). How transformational leadership influences follower helping behavior: The role of trust and prosocial motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 35(3), 373-392. (20s) <https://doi.org/10.1002/job.1884>
- Aadland, E. og Askeland, H. (2017) (red.). *Verdibevisst ledelse*. Cappelen Damm Akademisk (s. 11-213). (212s).

Presten som leder av strategi og utvikling

The pastor as leader of strategy and development

Innhold

Emnet gir innsikt i presten som strategisk leder i kirken som står i omfattende endringsprosesser. Et sentralt tema er hvordan menigheten kan utvikles gjennom innovasjonsarbeid og utviklingsprosjekter. Teoretiske modeller, praktiske eksempler og case brukes som ressurser i å tematisere utviklingsarbeid. Emnet gir også innsikt i praktiske modeller og verktøy for strategiarbeid og menighetsutvikling. Dette kan eksempelvis dreie seg om hvordan involverende prosesser kan styrke engasjement og frivillighet. Emnet understreker viktigheten av teamarbeid og prosjektledelse for å skape og vedlikeholde innovasjonskultur i menigheten.

Hovedtemaer:

- Strategisk ledelse og endringsledelse
- Menighetsutvikling
- Frivillighetsledelse
- Innovasjonsarbeid
- Teamarbeid, stab og frivillighet

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Studenten

- har inngående kunnskap om teoretiske endringsperspektiver
- har avansert kunnskap om menighetsutvikling
- har inngående kunnskap om frivillighetsledelse

Ferdigheter:

Studenten

- kan anvende metodikker for menighetsutvikling
- kan lede strategisk utviklingsarbeid i menigheten
- kan kritisk anvende teorier for teamarbeid med stab og frivillige

Generell kompetanse:

Studenten

Emnekode:

Antall studiepoeng: 10

Tilbys som enkeltemne: Nei

Emnestatus: Obligatorisk

Studienivå: Høyere grad

Plassering i studieløpet

Heltid: Ikke aktuelt

Deltid: 2. studieår

Undervisningsspråk: Norsk

Undervisningssted: Oslo

Undervisningstermin: Vår

Obligatorisk undervisning: Ja

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: 0 timer/uker

Undervisningsomfang:

15 timer

Omfang annet lærerstyrt arbeid:

15 timer

Omfang studentstyrt arbeid:

240 timer

Totalt antall studentarbeidstimer:

270 timer

Progresjonskrav:

- kan analysere egen lederrolle i endringsprosesser
- kan tilrettelegge for frivillig engasjement i innovasjonsarbeid

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Ekskursjon
- Gruppearbeid

Obligatoriske aktiviteter

- 80%fremmøte
- Refleksjonsnotat
- Ekskursjon

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Prosjektoppgave	Hele semesteret	Bestått/ikke bestått

Utfyllende informasjon om vurdering/eksamen

Prosjektoppgave velges ut fra definerte fokusområder og har et omfang på 4000 ord (+/- 10%). Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Pensum

Askeland, H. & Schmidt, U. (2015). (Eds.): *Church Reform and Leadership of Change*. Church of Sweden Research Series, vol 12. . Kap 2, 4, 6, 7, 10, 11. (s. 1-17, 38-55, 75-116, 158-176) (96s)

Austnaberg, H., & Birkedal, E. (2017). Trusopplæringa sitt potensial i utvikling av menigheten. *Prismet*, 68(3), 169-188. (20s)

Birkedal, E., Hegstad H., Lannem, T. S. (Red.). (2012). *Menighetsutvikling I folkekirken. Erfaringer og muligheter*. Oslo: IKO-forlaget (kap 1-3, 58s).

Birkedal, E. og Sirris, S. (2018). "Så lenge vi er med i utviklingsprosjekt skjer det noe!" Ti års erfaring med systematisk menighetsutvikling i Den norske kirke i en kontekst av ekklesiologisk og organisatorisk endring. *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 45, (3), p. 213– 237.(25s)

Hull, W. (2006). *Strategic preaching. The role of the pulpit in pastoral leadership*. Chalice press. (s. 2-29, 112-204) (119s)

Jacobsen, D. I. (2018). *Organisasjonsendring og endringsledelse*. Fagbokforlaget (238 s.)

Jelstad, B. J., Sirris, S. og Kaasa, A. (2019). Har ledelse av frivillige noe å tilføre ledere i kunnskapsorganisasjoner? [Does leading volunteers contribute to leaders in knowledge organizations?] *Beta Scandinavian Journal of Business Research*, 33(1), p. 22 – 42. (20s)

Råmunddal, L., & Da Silva, A. B. (2021). Theological normativity and church development. On the significance of theological normativity for church development. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 8. (23 s.)

Senter for menighetsutvikling. (2018). *Fokus. Muligheter i lokalmenigheten*. VID vitenskapelige høgskole. Stavanger. (65 s)

Sirris, S. (2015). Hvordan lede frivillige i kirken? En verdibasert og praksisorientert modell for kirkelig frivillighetsledelse. *Scandinavian Journal for Leadership & Theology*, 2, 1-21. sjlt-journal.com (20s)

Sirris, S. (2018). Marionetter eller dirigenter? Strategiarbeid, utvikling og ledelse i og av religiøse organisasjoner. [Puppets or puppeteers? Strategy work, development and leadership in and of religious organizations.] *Scandinavian Journal for Leadership & Theology* (5), p. 1-24. (25s)